

ZAKON

O AMNESTIJI

Član 1.

Oslobađaju se od izvršenja 25% izrečene kazne zatvora lica pravnosnažno osuđena za krivična dela koja su propisana zakonima Republike Srbije ili su bila propisana zakonima koji su prestali da važe, a koja se na dan stupanja na snagu ovog zakona nalaze na izdržavanju kazne zatvora u Republici Srbiji ili još nisu stupila na izdržavanje kazne zatvora ili čiji premeštaj je radi izdržavanja te kazne izvršen u inostranstvo.

Lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona prvi put pravnosnažno osuđena na kaznu zatvora do tri meseca oslobađaju se od izvršenja kazne zatvora u celini, a lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona prvi put pravnosnažno osuđena na kaznu zatvora od tri do šest meseci oslobađaju se od izvršenja 50% izrečene kazne zatvora.

Član 2.

Amnestiji ne podležu lica pravnosnažno osuđena:

- na kaznu zatvora od 30 do 40 godina;
- za krivična dela protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom (čl. 370. do 393), krivična dela protiv polne slobode (čl. 178. do 185b), krivično delo nasilje u porodici (član 194. st. 2. do 4), krivično delo neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga (član 246. stav 4), krivična dela protiv ustavnog uređenja i bezbednosti Republike Srbije (čl. 305. do 321), krivično delo primanje mita (član 367) i krivično delo davanje mita (član 368), propisana Krivičnim zakonikom („Službeni glasnik RS”, br. 85/05, 88/05 – ispravka, 107/05 – ispravka, 72/09 i 111/09), odnosno drugim zakonima koji su prestali da važe;
- od strane nadležnih sudova, odnosno njihovih posebnih odeljenja, u postupcima vođenim u skladu sa nadležnošću određenom Zakonom o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, korupcije i drugih teških krivičnih dela („Službeni glasnik RS”, br. 42/02, 27/03, 39/03, 60/03, 67/03 – US, 29/04, 58/04 – dr. zakon, 45/05, 61/05, 72/09, 72/11 – dr. zakon i 101/11 – dr. zakon).

Amnestiji ne podležu ni lica koja su do stupanja na snagu ovoga zakona više od tri puta pravnosnažno osuđena na bezuslovnu kaznu zatvora, a nije izvršeno brisanje osude ili ne postoje uslovi za brisanje neke od tri osude.

Lica iz st. 1. i 2. ovog člana koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona navršila 70 godina života, oslobađaju se od izvršenja 25% izrečene kazne.

Član 3.

Pravnosnažno osuđena lica kojima je izrečena jedinstvena kazna zatvora oslobađaju se od izvršenja jedinstvene kazne za 25% prethodno utvrđene pojedinačne kazne za krivična dela obuhvaćena ovom amnestijom.

Član 4.

Amnestiji ne podležu pravnosnažno osuđena lica za koja je do dana stupanja na snagu ovog zakona naređeno izdavanje poternice zbog nejavljanja na izdržavanje kazne zatvora ili zbog bekstva sa izdržavanja kazne zatvora.

Sud, odnosno upravnik zavoda za izvršenje krivičnih sankcija koji je naložio izdavanje poternice, dužan je da o tome u roku od tri dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pismeno obavesti sud koji je nadležan za primenu amnestije.

Član 5.

Amnestiji ne podležu ni lica koja se na dan stupanja na snagu ovog zakona nalaze na izdržavanju kazne zatvora po presudi za krivično delo u vezi sa kojom je nadležni sud doneo odluku o smanjenju kazne zatvora po ranije važećim zakonima o amnestiji.

Član 6.

Rešenje o primeni amnestije donosi sud koji je sudio u prvom stepenu, po službenoj dužnosti ili na zahtev javnog tužioca, osuđenog ili lica koje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak, može podneti žalbu na presudu u korist optuženog.

Sud će rešenjem utvrditi deo kazne od čijeg je izvršenja osuđeni oslobođen i odrediti ostatak kazne koji će se izvršiti.

Ako se usled primene amnestije osuđeni ima otpustiti sa izdržavanja kazne zatvora, sud će istim rešenjem odlučiti i o otpuštanju.

Rešenje iz stava 3. ovog člana dostavlja se bez odlaganja zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.

Rešenje o primeni amnestije koje je doneto prema licu čiji premeštaj radi izdržavanja kazne zatvora je izvršen u inostranstvo, bez odlaganja se dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa radi sprovođenja postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima.

Član 7.

Ako osuđeni izdržava kaznu zatvora, upravnik zavoda za izvršenje krivičnih sankcija dužan je da u roku od 24 časa od dana stupanja na snagu ovog zakona pismeno obavesti sud koji je sudio u prvom stepenu da osuđeni podleže amnestiji, kao i o datumima početka izvršenja i isteka kazne. Ako osuđeni izdržava kaznu u inostranstvu, obaveštenje sudu dostavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Sud će po službenoj dužnosti, u roku od tri dana od dana prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana, doneti rešenje o primeni amnestije.

Za osuđenog koji nije stupio na izdržavanje kazne, rešenje o primeni amnestije sud će doneti u roku od tri dana od dana prijema zahteva.

Član 8.

Protiv rešenja o primeni amnestije javni tužilac, osuđeni i lice koje u korist optuženog može izjaviti žalbu protiv presude, mogu izjaviti žalbu apelacionom sudu, u roku od tri dana od dana prijema rešenja.

Apelacioni sud donosi odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema spisa.

Žalba zadržava izvršenje rešenja.

Član 9.

Na postupak primene amnestije shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje krivični postupak, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 10.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o amnestiji je član 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, amnestiju za krivična dela i član 99. stav 1. tačka 12. Ustava Republike Srbije, prema kome Narodna skupština daje amnestiju za krivična dela.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Amnestija predstavlja institut koji je u krivičnom pravu opšte usvojen i koji predviđaju sva savremena krivična zakonodavstva. Po svojoj pravnoj prirodi, amnestija je akt političke volje najviših organa državne vlasti. Tako i Krivični zakonik propisuje da se licima koja su obuhvaćena amnestijom može, između ostalog, dati delimično ili potpuno oslobođenje od izvršenja kazne. Zakonom o amnestiji menja se položaj osuđenih lica iz razloga što su se izmenile društvene, ekonomske i političke prilike.

Imajući u vidu da su u poslednje vreme usvojena nova zakonska rešenja kojima su prihvaćeni međunarodni standardi u oblasti izvršenja krivičnih sankcija, predlaže se donošenje Zakona o amnestiji kojim će određena grupa osuđenih lica biti delimično ili potpuno oslobođena od izvršenja pravnosnažno izrečene kazne zatvora.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Zakona predlaže se oslobađanje od izvršenja 25% od izrečene kazne zatvora licima koja su pravnosnažno osuđena za krivična dela propisana zakonima Republike Srbije ili su bila propisana zakonima koji su prestali da važe (stav 1). Stavom 2. je utvrđeno potpuno oslobađanje od izvršenja kazne zatvora za lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona prvi put pravnosnažno osuđena na kaznu zatvora u trajanju do tri meseca, a za lica kojima je na dan stupanja na snagu zakona izrečena kazna zatvora u trajanju od tri do šest meseci, kazna zatvora se umanjuje za 50%.

Član 2. Zakona predviđa izuzimanje od amnestije. Od amnestije su izuzeta lica koja su osuđena za najteže oblike teških krivičnih dela kaznom zatvora od 30 do 40 godina, za krivična dela protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, krivična dela protiv polne slobode, za teže oblike krivičnog dela nasilje u porodici, teži oblik krivičnog dela neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga, krivična dela protiv ustavnog uređenja i bezbednosti Republike Srbije i krivična dela davanja i primanja mita, kao i za krivična dela sa elementom organizovanog kriminala. Amnestiji ne podležu ni lica koja su više od tri puta pravnosnažno osuđivana na bezuslovnu kaznu zatvora, a nije izvršeno brisanje osude ili ne postoje uslovi za brisanje neke od tri osude. Ovaj izuzetak se ne odnosi na osuđena lica koja su navršila 70 godina života.

Članom 3. Zakona uređuje se primena amnestije na lica kojima je izrečena jedinstvena kazna zatvora za krivična dela učinjena u sticaju.

Član 4. Zakona propisuje da se amnestija ne odnosi na lica za koja je naređeno izdavanje poternice zbog nejavljanja na izdržavanje kazne ili bekstva, a članom 5. se utvrđuje da se ova amnestija ne odnosi na lica koja izdržavaju kaznu zatvora po presudama za krivična dela po kojima je doneta odluka o smanjenju kazne zatvora po ranije važećim zakonima o amnestiji.

U čl. 6. do 9. Zakona propisan je postupak za donošenje rešenja o primeni amnestije, a kao nadležni sud određen je sud koji je sudio u prvom stepenu. Žalba na

rešenje o primeni amnestije podnosi se apelacionom sudu. Zakonom je predviđeno da se u postupku amnestije shodno primenjuje Zakonik o krivičnom postupku.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

Ovim zakonom će biti obuhvaćeno oko 3600 od ukupno 8000 osuđenih lica. U ovom trenutku bilo bi otpušteno oko 1100 osuđenih lica. Trenutni efekat stupanja na snagu ovog zakona bi bio oko 200.000 zatvorskih dana, odnosno smanjenje budžetskih troškova za oko 127.000.000 dinara. Ukupan dugoročni finansijski efekat iznosi smanjenje budžetskih troškova za oko 800.000.000 dinara, odnosno za oko 1.150.000 zatvorskih dana.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se donošenje zakona po hitnom postupku, budući da bi njegovo nedonošenje po hitnom postupku moglo da izazove štetne posledice po rad državnih organa.